

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Екологічне інспектування»

Ступінь вищої освіти - Магістр

Спеціальність 101 Екологія

Освітня програма «Екологічний контроль і аудит»

Рік навчання 1, семестр 1 і 2

Форма навчання денна (денна, заочна)

Кількість кредитів ЄКТС 6

Мова викладання українська (українська, англійська, німецька)

Лектор курсу

Контактна інформація
лектора (e-mail)

Сторінка курсу в eLearn

канд. с.-г. наук, доцент Бережняк Євгеній Михайлович
genybereg1980@gmail.com, beregniakem@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2463>
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2583>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Метою екологічного інспектування є контроль і оцінка ступеня екологічної безпеки господарської діяльності або екологічної ситуації, яка склалась на об'єктах (територіях), а також попередження чи припинення негативного впливу певного виду антропогенної діяльності на здоров'я людей і навколишнє середовище.

Основні завдання екологічного інспектування – це оволодіння методологією і порядком проведення державного контролю в галузі охорони навколишнього природного середовища й використання природних ресурсів; контроль за дотриманням вимог екологічного законодавства, передбачення, попередження і встановлення ступеню екологічного ризику і екологічної безпеки; обґрунтування висновків екологічного контролю.

Компетентності навчальної дисципліни:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов та вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК02. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК15. Здатність до організації робіт, пов'язаних з оцінкою екологічного стану, захистом довкілля та оптимізацією природокористування, в умовах неповної інформації та суперечливих вимог.

СК18. Здатність оцінювати рівень негативного впливу природних та антропогенних факторів екологічної небезпеки на довкілля та людину.

Програмні результати навчання навчальної дисципліни:

ПР04. Знати правові та етичні норми для оцінки професійної діяльності, розробки та реалізації соціально-значущих екологічних проектів в умовах суперечливих вимог.

ПР12. Уміти оцінювати ландшафтне і біологічне різноманіття та аналізувати наслідки антропогенного впливу на природні середовища.

ПР13. Уміти оцінювати потенційний вплив техногенних об'єктів та господарської діяльності на довкілля.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ лабораторні/ самостійно)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
1-й семестр				
Модуль 1. Загальні принципи, положення та характеристика проведення екологічного інспектування				
Тема 1. Загальні положення, структура, об'єкти вивчення дисципліни «Екологічне інспектування»	2/2/5	Знати і розуміти основні поняття, що розглядаються при вивченні дисципліни «Екологічне інспектування». Знати структуру державної екологічної інспекції. Розуміти , що відноситься до об'єктів Екологічного інспектування. Розуміти права і повноваження державної екологічної інспекції. Знати відповідальність за порушення природоохоронного законодавства.	Виконання практичної роботи №1. Ознайомлення із системою державних органів екологічного контролю.	20
Тема 2. Характеристика та особливості проведення інспекторських екологічних перевірок	2/2/5	Знати загальні положення щодо здійснення інспекторських перевірок. Розуміти порядок призначення інспекторів для здійснення перевірок. Ознайомитися із видами та підвидами перевірок.	Виконання практичної роботи №2 щодо Особливостей інспектування суб'єктів діяльності згідно чинних вимог природоохоронного законодавства	10
Тема 3. Етапи проведення екологічних перевірок та їх оформлення	1/2/5	Володіти знаннями щодо етапів проведення перевірок у галузі охорони навколишнього природного середовища. Знати яким чином відбувається оформлення результатів екологічних перевірок.	Виконання практичної роботи №5. Особливості оформлення протоколів про адміністративні правопорушення за єдиними стандартами у сфері природоохоронної діяльності Виконання самостійної роботи №1 щодо визначення відновної вартості зелених насаджень	10

Тема	4.	2/4/5	Знати мету, завдання і об'єкти громадського екологічного контролю. Розуміти основні принципи громадського екологічного контролю. Знати права і обов'язки громадських інспекторів.	Виконання практичної роботи №4 щодо значення громадського контролю в екологічному інспектуванні Виконання практичної роботи №3 щодо діяльності екологічних громадських організацій	10 10
Модуль 2. Державний природоохоронний контроль у сфері лісових і біологічних ресурсів та об'єктах природно-заповідного фонду					
Тема 5. Особливості інспекторських перевірок об'єктів природно-заповідного фонду		2/6/7	Знати мету і завдання екологічного контролю об'єктів ПЗФ. Застосовувати інформацію щодо порядку перевірок об'єктів природно заповідного фонду. Розуміти особливості проведення перевірок заповідних територій у натурних умовах	Виконання практичної роботи № 6 про облік збитків внаслідок нераціонального використання природних ресурсів на об'єктах природно-заповідного фонду Виконання практичної роботи № 7 «Розрахунок розміру збитків, заподіяних лісовому господарству внаслідок пошкодження дерев до ступеня неприпинення росту».	10 10

Тема 6. Екологічне інспектування лісових ресурсів	2/6/6	Розуміти яким чином здійснюється державний контроль за використанням, охороною, захистом та відтворенням лісів. Знати основні порушення законодавства у галузі використання лісів та інших рослинних ресурсів. Володіти інформацією щодо правопорушень у галузі збереження лісів. Розуміти основні дії екологічної інспекції відносно правопорушників.	Виконання практичної роботи №8 «Розрахунок розміру збитків, заподіяних лісовому господарству внаслідок знищення чи пошкодження дерев лісових культур, призначених для відновлення лісу, випасання худоби та руйнуванням відмежувальних знаків» Виконання практичної роботи №9 «Розрахунки шкоди, заподіяної лісу через порушення правил заготівлі лікарських рослин, дикорослих плодів, грибів та ягід»	10
Тема 7. Екологічне інспектування об'єктів тваринного світу	2/4/6	Розуміти принципи державного контролю за представниками тваринного світу. Знати основні завдання проведення екологічного інспектування у сфері рибного господарства. Вміти застосовувати у професійній діяльності знання щодо напрямів охорони диких тварин. Знати яким чином здійснюються екологічні перевірки мисливських угідь та організацію боротьби з правопорушниками.	Виконання практичної роботи № 10 щодо розрахунків стягнень за збитки, заподіяні рибному господарству Виконання самостійної роботи № 2 із визначення розміру шкоди, заподіяної зеленим насадженням у межах міст	10
Тема 8. Державний контроль за	2/4/6	Розуміти вимоги законодавства України у галузі охорони надр.	Виконання практичної роботи № 11	10

використанням надр		Знати органи державного контролю у сфері використання і охорони надр та державного гірничого нагляду.	щодо визначення розміру відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами.	
Всього за семестр				70
Залік				30
2-й семестр				
Модуль 3. Державний природоохоронний контроль у сфері використання земельних ресурсів, водогосподарської діяльності та охорони атмосфери				
Тема 9. Екологічне інспектування земельних ресурсів	4/2/5	Знати завдання державного контролю за використанням і охороною земель Розуміти принципи державного контролю за станом та охороною земель Розуміти повноваження спеціальних органів виконавчої влади з питань земельних ресурсів. Знати права і обов'язки землекористувачів.	Виконання практичної роботи №12. Екологічне інспектування внаслідок нераціонального використання земельних ресурсів.	20
Тема 10. Екологічне інспектування меліорованих земель	4/2/5	Знати головні проблеми використання земель із меліоративними системами. Розуміти екологічні і технологічні обмеження за використання земель із меліоративними системами. Ознайомитися із основними порушеннями земельного законодавства.	Виконання практичної роботи №13. Розрахунок розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення правил охорони водних ресурсів на землях водного фонду, пошкодження водогосподарських споруд і пристроїв, порушення правил їх експлуатації	10
Тема 11. Екологічне інспектування водних ресурсів	4/2/5	Розуміти особливості водокористування промислових об'єктів Знати особливості перевірок меліоративних систем. Знати основні порушення водного законодавства.	Виконання практичної роботи №14. Екологічний контроль ступеня забруднення річок в регіонах України за даними інтерактивних карт	10
Тема 12. Екологічний	4/1/5	Знати особливості перевірок стаціонарних джерел	Виконання практичної	10

контроль за станом забруднення атмосферного повітря від стаціонарних джерел		забруднення атмосферного повітря. Володіти методичними рекомендаціями проведення розрахунків наднормативних викидів по відношенню до вказаних у дозволах. Знати особливості проведення повної перевірки підприємств.	роботи №15 щодо розрахунків суми зборів за викиди в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення Виконання самостійної роботи №3 щодо розрахунків розміру відшкодування збитків заподіяних державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря	10
Тема 13. Екологічний контроль за станом забруднення атмосферного повітря від пересувних джерел	2/1/5	Знати алгоритм проведення перевірок пересувних джерел забруднення. Розуміти методику проведення інструментального контролю токсичності відпрацьованих газів бензинових двигунів автомобілів. Знати основні порушення законодавства щодо охорони атмосферного повітря.	Виконання практичної роботи №16 щодо оцінки стану забруднення атмосферного повітря від пересувних джерел забруднення	10
Модуль 4. Особливості екологічного інспектування щодо поводження з відходами, небезпечними хімічними речовинами, а також на державному кордоні				
Тема 14. Державний контроль у сфері поводження із відходами	4/1/4	Розуміти основні дії поводження із відходами. Знати перелік питань для розгляду щодо розміщення і знешкодження відходів. Розуміти дії інспекторів щодо перевірки полігонів та місць складування відходів. Знати основні порушення у сфері поводження із відходами	Виконання практичної роботи №17 щодо розрахунку суми зборів за розміщення відходів житлово-комунального господарства	10

[illegible]

Тема 18. Радіаційний контроль на державному кордоні	2/2/4	Розуміти основні завдання здійснення радіаційного контролю на кордоні. Знати рівні радіаційного контролю вантажів багажу та транспортних засобів на кордоні.	Виконання практичної роботи № 21 щодо основних принципів ведення тваринництва на радіоактивних територіях.	10
Всього за семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів виконання завдань більше, ніж на тиждень без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (максимум – 20% від максимуму). Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний або ж сімейні проблеми).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час написання модульних тестових робіт та фінального іспиту – заборонено . Також заборонено і використання мобільних девайсів у ці періоди.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету). У випадку порушень і зловживань (невідвідування занять більше 50% часу – недопущення до іспиту)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Екологічне інспектування: Курс лекцій / Є.М. Бережнюк - Київ. Вид-во «Компринт», 2024. – 88 с.
2. Методичні рекомендації для здобувачів другого рівня вищої освіти зі спеціальності 101 Екологія щодо виконання практичних завдань із дисципліни «Екологічне інспектування» / Є.М. Бережнюк - Київ. Вид-во «Компринт», 2024. – 108 с.
3. Методичні рекомендації для здобувачів другого рівня вищої освіти зі спеціальності 101 Екологія щодо виконання самостійної роботи із дисципліни «Екологічне інспектування» / Є.М. Бережнюк - Київ. Вид-во «Компринт», 2024. – 36 с.
4. Бережнюк Є.М., Угня В.Д. «Екологічне інспектування – важлива професійна дисципліна для магістрів спеціальності «Екологічний контроль і аудит» // Матеріали доповідей X Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених "Екологія - філософія існування людства" 24-25 квітня 2024 р. К.: Вид-во НУБіП України. С. 28-30. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u341/zbirnik_filosofiya_2024_1.pdf
5. Берзіна С. В., Борецько В. Є., Бузан Г. С. Громадський екологічний контроль: посіб. для громадських інспекторів з охорони довкілля / за заг. ред. І.О. Яковлева. Київ: Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. 150 с.
6. Екологічне інспектування [Текст] : навч. посібник / П. П. Надточій [та ін.]; за ред. П. П. Надточія, Т. М. Мисливої ; М-во аграр. політики України, Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир : ЖНАЕУ : Рута, 2011. 352 с.
7. Клименко М.О., Прищеп А.М., Стецюк Л.М., Брежницька О.А. Екологічне інспектування. Херсон: Олді Плюс, 2014. 400 с.
8. Клименко М.О., Прищеп А.М., Стецюк Л.М., Брежницька О.А. Екологічне інспектування. Навчальний посібник (стереотипне видання). Практикум. Херсон: Олді Плюс, 2024. 228 с.
9. Маленко Я.В., Ворошилова Н.В., Поздній Є.В. Екологічне інспектування: практикум з навчальної дисципліни для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальності 101 Екологія / за ред. Я.В. Маленко. Кривий Ріг: КДПУ, 2023. 155 с.
10. Мороз О.І., Петрушка І.М., Кузь О.Н., Руда М.В. Навчальний посібник. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2023. 688 с.